

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแยกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. ความหมายของการประชาสัมพันธ์
2. ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
3. หลักการประชาสัมพันธ์
4. หลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
5. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์
6. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
7. กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
8. กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน
9. เครื่องมือและสื่อในการประชาสัมพันธ์
10. วิธีการและกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
11. องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
12. งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ความหมายของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ เป็นการปฏิบัติการทุกวิถีทางอย่างมีแบบแผนขององค์การสถาบันต่อประชาชนหรือกลุ่มชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี มีทัศนคติที่ดีต่อองค์การและสถาบัน ซึ่งนักวิชาการได้เสนอความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ภิญโญ สาร (2526:315) ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ว่าหมายถึง การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งกับประชาชนซึ่งกลุ่มบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องรับใช้หรือให้บริการ

ชม ภูมิภาค (2526:4) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง สถาบันและบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันนั้น ๆ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2534:5) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า หมายถึง “การเกี่ยวข้องกับหมู่คน” วิชาการประชาสัมพันธ์จึงเป็นวิชาที่ว่าด้วยการเกี่ยวข้องกับหมู่คน หรือความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน สถาบัน กลุ่มประชาชนนั่นเอง

วิจิตร อาวะกุล (2534:9) ได้ให้ความหมายว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความพยายามของสถาบันที่จะแสวงหาความสัมพันธ์ ความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชน ตลอดจน การชำระไว้ซึ่งทัศนคติที่ดีของประชาชนต่อสถาบันให้คงอยู่ต่อไป เพื่อให้ประชาชนยอมรับ สนับสนุน ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามกระบวนการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และความเคลื่อนไหวของสถาบันหรือหน่วยงานนั้น ๆ

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2539:6-7) สรุปความหมายของการประชาสัมพันธ์ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. มีการวางแผน การประชาสัมพันธ์ ไม่ใช่เป็นการกระทำที่จะทำเมื่อมีงานเกิดขึ้น แล้วจึงต้องทำ หรือจะทำการประชาสัมพันธ์เมื่อมีความต้องการจากประชาชนกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้ทำ แต่ที่ถุ่กนั้นการประชาสัมพันธ์เป็นการทำงานที่มีแผนการเตรียมไว้ อย่างรอบคอบตรงตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ อย่างชัดเจน มีลำดับขั้นในการทำงาน โดยประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประสานและสอดคล้องกันเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

2. เป็นการทำงานที่ต่อเนื่องและหวังผลระยะยาว การประชาสัมพันธ์นั้นจะต้องเป็น การกระทำอย่างต่อเนื่องไม่มีวันจบสิ้น ทั้งนี้เพราะประชาชนจำเป็นต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้องอยู่ อย่างเสมอและต่อเนื่อง การขาดการรับรู้เกี่ยวกับข่าวสารและกิจกรรมนาน ๆ จะเป็นสาเหตุของ การเกิดความรู้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนและจะเป็นบ่อเกิดความรู้สึกที่ไม่ดี ซึ่งยังผลต่อปฏิกริยาใน ทิศทางที่เป็นผลเสียต่อหน่วยงานได้ นอกจากนี้แล้วการประชาสัมพันธ์จะให้ผลที่เห็นเป็นรูปธรรม ได้จะต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการประชาสัมพันธ์และกลวิธีในการประชาสัมพันธ์ด้วย

3. มีอิทธิพลต่อความคิดและทัศนคติ จุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์ คือ การโน้มน้าวจิตใจของประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน กิจกรรมและบริการหรือสินค้าของหน่วยงาน การที่จะมีทัศนคติที่ดีนั้น หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องที่จะส่งผลให้มีความรู้สึกที่ดี และมีพฤติกรรมที่เป็นการสนับสนุนหรือร่วมมือ

4. มีความสัมพันธ์กับประชาชน ถ้าหากไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับประชาชนแล้วก็จะไม่มีประชาสัมพันธ์เกิดขึ้นได้ ความสัมพันธ์นี้จะเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องและจริงใจซึ่งกันและกัน หน่วยงานต้องให้ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกต้องและมีคุณค่าแก่ประชาชน และขณะเดียวกันหน่วยงานก็ยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญต่อปฏิกิริยาโต้ตอบของประชาชนด้วย

เสรี วงษ์มณฑา (2541:201) ได้กล่าวว่า ภาพพจน์นั้นเป็นเรื่องสำคัญจริง ๆ ไม่ว่าจะป็นองค์กรของรัฐ หรือ องค์กรเอกชนต้องพยายามสร้างภาพพจน์ที่ดีเอาไว้ เพื่อให้การกระทำภายหลังสามารถที่จะก้าวเดินได้สะดวกอยู่ในบรรยากาศเชิงบวก ที่เอื้อต่อความเจริญเติบโตก้าวหน้าขององค์กรหน่วยงานราชการอย่าเอาแต่ทำงานปิดทองหลังพระ ทำอะไรต้องให้คนอื่นเขารู้และชื่นชม การจะทำอะไรอย่ายึดหลักความถูกต้อง แต่ไม่สนใจความถูกต้อง อย่าคิดว่าเมื่อทำสิ่งที่ถูกต้องแต่ไม่ถูกใจไม่สนใจที่จะชี้แจง ไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถจะทำสิ่งที่ประชาชนพอใจไปทั้งหมดได้ เมื่อใดก็ตามที่คิดว่าการกระทำของเราอาจจะเป็นสิ่งที่ประชาชนไม่พอใจเราต้องใส่ใจที่จะอธิบายเพื่อขจัดหรือบรรเทาความไม่พอใจให้ลดลงไป ที่สำคัญเมื่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเริ่มโครงการใหม่ หรือจะเปลี่ยนแปลงแนวทางในการปฏิบัติที่อาจจะทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ประชาชนได้ จึงต้องมีการชี้แจงล่วงหน้า ต้องมีการสร้างความเข้าใจล่วงหน้า ต้องมีการปูพื้นให้ประชาชนเข้าใจ สภาวะเข้าใจความควรจะเป็น เข้าใจเหตุ เข้าใจผล ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริง เพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบของความคิด เสนอแนะแนวทางในการพิจารณาที่ควรให้ประชาชนยอมรับเสียก่อน กระบวนการทั้งหมดเรียกว่า การประชาสัมพันธ์เชิงรุก (Pro-action PR)

Bertrand Canfield (1960:18) ให้ความหมายของ การประชาสัมพันธ์เอาไว้ว่าเป็นปรัชญาของการจัดการ ซึ่งแสดงโดยนโยบายและการปฏิบัติที่จะรับใช้ผลประโยชน์ของสาธารณชน เป็นหน้าที่ของการจัดการที่จะตรวจประหามติหรือเครื่องมือ และดำเนินการสื่อสารที่จะอธิบายความเกี่ยวข้องกันนโยบายของสถาบัน และการกระทำต่อประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และความรู้สึกที่ดี

Edward J. Robinson (1966:5) ให้ความเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ ถ้าพิจารณาในแง่ของ พฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science) มีหน้าที่ดังนี้

1. สำรวจและประเมินถึงทัศนคติของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง
2. ช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในด้านการเพิ่มพูนความเข้าใจแก่ประชาชนและเป็นที่ยอมรับของประชาชน กล่าวคือ ยอมรับทั้งนโยบาย แผนงานและบุคลากรขององค์การ
3. วัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนดขึ้นนี้ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ความต้องการและผลประโยชน์ของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ
4. ปรับปรุงและประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ที่องค์การกำลังดำเนินอยู่เพื่อให้เป็นที่เข้าใจ และเป็นที่ยอมรับแก่ประชาชน

Herbert Lloyd (1971) ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ไว้ว่าเป็นความพยายามที่ตั้งใจและวางแผนเอาไว้ มีการดำเนินการต่อเนื่องเพื่อจะสร้าง และธำรงไว้ซึ่งความเข้าใจร่วมกันระหว่าง องค์การและประชาชนที่เกี่ยวข้อง

Scott M. Cutlip and Allen H. Center (1978:8-9) ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ว่าเป็น การติดต่อสื่อสารและการสื่อความหมายทางด้านความคิดเห็นจากองค์การสถาบัน ไปสู่กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและประสามติที่ประชาชนมีต่อองค์การสถาบันด้วยความ พยายามอย่างจริงจัง โดยมุ่งที่จะสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน และช่วยให้สถาบันสามารถปรับตัวเอง ให้สอดคล้องกลมกลืน (harmonious adjustment) กับสังคมได้ การประชาสัมพันธ์จึงถูกนำมาใช้ ในลักษณะความหมาย 3 ประการ คือ

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การสถาบันกับกลุ่มประชาชน
2. วิธีการที่องค์การสถาบันใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์
3. คุณภาพและสถานภาพแห่งสถาบันนั้น ๆ

Cutlip และ Center (1978:4) ได้ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ ว่าเป็นความพยายามที่มีการวางแผน ในอันที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชน โดยให้ยอมรับการดำเนินธุรกิจของ สถาบันและเป็นการสื่อสารสองทาง

John E. Marston (1979:3) ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ ว่าได้แก่ สถานการณ์ การกระทำ หรือคำพูดที่สามารถชักจูงใจให้ประชาชนเห็นด้วย หรือร่วมมือในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และอีกความหมายหนึ่งได้แก่ การประชาสัมพันธ์ นั้นเป็นการสื่อสารที่โน้มน้าวใจ โดยมีการวางแผน เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อกลุ่มประชาชนที่สำคัญ

Harlow (อ้างถึงใน Dunn, 1986:11) ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ว่าคือ ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ที่เกี่ยวกับการสร้างและการธำรงรักษาสายงานการติดต่อสื่อสารร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจ (Understanding) การยอมรับ (Acceptance) และความร่วมมือ ระหว่างองค์กรและกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

สรุปว่าการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสายงานในองค์กรและกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกร่วมมือและการยอมรับความคิดเห็นที่ถูกต้อง โดยใช้เทคนิคหรือวิธีการใดๆ ก็ตาม เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน

2. ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

โรงเรียนถือเป็นองค์กรหรือสถาบันหนึ่งของสังคม ที่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคม ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์โรงเรียนจึงเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการสร้างความสัมพันธ์ สำหรับความหมายของการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมีนักวิชาการ ได้ให้ทัศนะไว้หลายประการได้แก่

กัญญา สาร (2526:240) ได้กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งกับประชาชน ซึ่งกลุ่มบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องรับใช้หรือให้บริการ การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเป็นกระบวนการไม่ตรีสัมพันธ์สองทาง (A two-way process) คือโรงเรียนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบรรดาความคิดเห็นต่าง ๆ สัมพันธ์กับประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ชม ภูมิภาค (2526:272) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่าเป็นกระบวนการที่จะสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ในการทำงานแบบมิตรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการกระทำที่ช่วยให้ชุมชนได้ทราบถึงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527:215) และอัปสรศรี พลอดเปลี่ยว (2533:17) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน (School Public Relations) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจหรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือที่ดีในการบริหารโรงเรียน

จิตเชื้อ ชมปรีดา (2538:13) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างโรงเรียน กับกลุ่มบุคคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ให้บรรลุสำเร็จตามความต้องการในภารกิจที่รับผิดชอบ

ธรร สุนทรายุทธ (ม.ป.ป.:214) ได้กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์ เป็นการติดต่อสื่อสารนอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลกลุ่มหนึ่งกับบุคคลภายนอกปกติจะใช้วิธีการติดต่อสื่อสารสองทาง โดยที่โรงเรียนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของชุมชน การติดต่อสื่อสารนอกโรงเรียนนั้น อาจทำได้โดยวิธีการติดต่อสื่อสารหลายรูปแบบ เช่น คำพูด หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เอกสารสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ และการจัดงานขึ้นเป็นครั้งคราว ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อที่จะเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนให้ประชาชนเลื่อมใสศรัทธาในโรงเรียนซึ่งจะเป็นแหล่งสนับสนุนโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน

สมาคมผู้บริหารโรงเรียนอเมริกัน American Association of School administrators เขียนในหนังสือ Public Relation For America 's Schools (1952:13) ไว้ว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นการร่วมมือกันอย่างแท้จริงในการวางแผนและทำงานเพื่อโรงเรียนที่ดีทั้งหลาย ด้วยการตั้งใจและรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากชุมชน การประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการสร้างไมตรีสัมพันธ์สองทาง เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างโรงเรียนและชุมชน ที่ปูพื้นฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกันและร่วมกันทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับบุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรนอกโรงเรียนซึ่งรวมถึงองค์กรของรัฐ องค์กรของเอกชนต่างๆ โดยเป็นการสื่อสารสองทางเพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือที่ดีในการบริหารโรงเรียน

3. หลักการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจระหว่างองค์กร สถาบันกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยต้องวางอยู่บนรากฐาน ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ และ มนุษย์สัมพันธ์ ในเรื่องนี้นักวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์ ได้เสนอแนวคิดไว้หลายประการ คือ

เสรี วงษ์มณฑา (2532:443 อ้างถึงใน ชิดเชื้อ ชมปรีดา 2538:14) กล่าวว่า หลักการประชาสัมพันธ์ มีหลักการที่สำคัญ ซึ่งองค์การ สถาบันจะต้องกระทำอยู่ 3 ประการ คือ

1. การบอกกล่าว หรือชี้แจงเผยแพร่ให้ทราบ คือ การบอกกล่าวชี้แจงให้ประชาชน ทราบถึง นโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และผลงานหรือกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนข่าวคราว ความเคลื่อนไหวขององค์การสถาบัน ให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ทราบและรู้เห็นถึงสิ่งดังกล่าว

2. การป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด เป็นการกระทำที่ป้องกันมิให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน บังเกิดความเข้าใจผิดในตัวสถาบันได้ หรือเมื่อมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับองค์การ สถาบันเกิดขึ้นในกลุ่มประชาชนแล้ว ต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วนอย่างเหมาะสม และทันต่อเหตุการณ์ มิฉะนั้นอาจเป็นเสียหายกระทบกระเทือนต่อสถาบันได้

3. การสำรวจประชามติ องค์การสถาบันจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพจะต้องรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของประชาชน หรือที่เรียกว่าประชามติ (Public pinion) จะต้องทราบว่าประชาชนต้องการอะไร ชอบหรือไม่ชอบสิ่งไหน ตลอดจนทำที่ต่างๆ ที่ประชาชนมีต่อองค์การสถาบันเพื่อองค์การสถาบันจะสามารถตอบสนองสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของประชาชน

อุทัย หิรัญโต (2520:20) ได้เสนอแนวคิดว่า หลักการโดยทั่วไปของการประชาสัมพันธ์ จะต้องประกอบด้วย

1. การกระทำทุกอย่างเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างองค์กรกับทุกคนที่ องค์กรจะต้องติดต่อทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2. สร้างภาพพจน์ขององค์กร ให้ประชาชนเกิดมโนภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความ เชื่อถือไว้วางใจ

3. ค้นหาและทำลายที่มาของความเข้าใจผิดที่ปวงที่ประชาชนมีต่อองค์กร

4. ขยายเขตอิทธิพลขององค์กรให้แผ่กว้าง ด้วยวิธีการติดต่อเผยแพร่ข่าวสาร การโฆษณาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยอาศัยสื่อต่างๆและการพัฒนาตนเอง

ประชุม โปธิกุล (2534:119) ได้กล่าวถึงหลักการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า

1. ต้องมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นส่วนใหญ่

2. ต้องรู้จักใจของกลุ่มต่าง ๆ ความรู้ในทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาจะช่วยให้ดีมาก

3. ต้องรู้นโยบายของรัฐบาล

4. ต้องรู้เทคนิคเครื่องมือสื่อสัมพันธ์ต่าง ๆ คือ ปาฐกถา หนังสือพิมพ์ เอกสาร วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ คือ ต้องทราบว่ามีเครื่องมือสื่อสัมพันธ์เหล่านั้นแต่ละอย่างมีประโยชน์อะไร อย่างไรเหมาะสมแก่งานใด

5. ต้องยึดหลักความจริงและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลัก

6. ต้องปฏิบัติงานโดยตรงต่อกัน โดยสม่ำเสมอจึงจะจริงใจคน

7. ต้องเปิดเผย ไม่มีเงื่อนงำ

8. งานประชาสัมพันธ์ รวมทั้งบุคคล อุปกรณ์ประชาสัมพันธ์จะต้องมีคุณภาพสูง

9. การประชาสัมพันธ์ ต้องมุ่งให้เข้าถึงผู้มีอิทธิพลในสังคมเป็นสิ่งแรกและผ่านผู้มี อิทธิพลในสังคมไปถึงประชาชนทั่วไป

10. การประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประชาสัมพันธ์กับต่างประเทศ ต้องใช้ควบคู่กัน ไปด้วยกับการทูต

สรุปว่าหลักการประชาสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการทุกอย่างที่เป็นหน้าที่ของทุกคน ใน องค์กร ที่ต้องดำเนินการใช้สื่อที่เหมาะสมต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้โรงเรียนได้สร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างองค์กรกับองค์กรและชุมชนอื่น เพื่อเผยแพร่เกียรติภูมิและภาพพจน์ขององค์กร

4. หลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

นักวิชาการ ด้านการประชาสัมพันธ์ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้หลายประการดังนี้

ภิญโญ สาร (2526:216) กล่าวว่าไว้ว่าในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ควรคำนึงในสิ่งต่อไปนี้

1. ดำเนินงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ และความตรงไปตรงมา
2. การติดต่อทุกชนิดให้เป็นไปในทางบวก
3. ดำเนินการต่อเนื่องกันไปโดยไม่หยุดยั้ง
4. พยายามสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป ไม่จำกัดวงเฉพาะกลุ่มนั้นกลุ่มนี้
5. ดันตัวพร้อมอยู่เสมอที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคคลต่าง ๆ
6. ใช้วิธีง่าย ๆ เป็นหลักดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เช่น ไม่มีการถือเอาถือเรา

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527:216) เสนอแนวคิดว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ควรคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน ควรถือเป็นหน้าที่หลักของครูทุกคนในโรงเรียน ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน
2. การประชาสัมพันธ์นั้น ต้องเป็นไปเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
3. โรงเรียนต้องรู้จักสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม
4. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นงานที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง
5. โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

6. โรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน

พนัส หันนาคินทร์ (2529:356) ได้สรุปไว้ว่าหลักใหญ่ ในการประชาสัมพันธ์ คือโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร มีอะไรที่โรงเรียนต้องการให้ชุมชน ได้ทราบ และจะมีวิธีการให้ทราบได้อย่างไร

สรุปว่าหลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง กระบวนการ กลยุทธ์ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้สื่อที่เหมาะสม กระทำอย่างต่อเนื่อง ให้ชุมชนทราบและเปิดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม

5. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์

อุทัย หิรัญโต (2520:15) ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประชาสัมพันธ์ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อสร้างความนิยม (Good will) คือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มชน โดยการแสดงให้ประชาชนเห็นคุณงามความดี การเผยแพร่ให้รู้ การชี้แจงให้เข้าใจ อันจะเป็นทางให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสและเกิดความผูกพันทางใจ กิจกรรม การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความนิยม จึงต้องมุ่งมั่นไปในสิ่งที่ประชาชนพึงพอใจ

2. เพื่อป้องกันชื่อเสียงมิให้เสื่อมเสีย (Reputation) วัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ การพัฒนาปรับปรุงตนเอง แก้ไขพฤติกรรม ระเบียบและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ หรือไม่สะดวกใจเกี่ยวกับบริการที่ให้แก่ประชาชน ความไม่สะดวกที่เกิดขึ้นจะทำให้ประชาชนเข้าใจผิด หรือมองไปในแง่ร้ายแล้วจะไปวิพากษ์วิจารณ์จนทำให้เสียชื่อเสียง

3. เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเรียกร้องความร่วมมือ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2534:151) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานในสถาบันต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. เพื่ออธิบายถึง นโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และประเภทของการดำเนินงานธุรกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

2. เพื่ออธิบายให้ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายจัดการ (management) ได้ทราบถึงทัศนคติ ประชามติ หรือความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อหน่วยงาน

3. เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าและค้นหาจุดบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน

4. เพื่อให้ประชาชนยอมรับ

5. เพื่อทำหน้าที่ขจัดปัญหายุ่งยากต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน

6. เพื่อแนะนำฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายจัดการให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เพื่อความเจริญก้าวหน้าและชื่อเสียงที่ดีของหน่วยงาน

วิจิตร อวาทะกุล (2534:48) ได้กล่าวถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. เพื่อนำสถาบัน หน่วยงาน ฯลฯ รวมทั้งชื่อเสียง เกียรติคุณ ประโยชน์ให้ประชาชนรู้จักสนใจและเข้าถึงประชาชน
2. เพื่อสร้างภาพพจน์
3. เพื่อสร้างความเชื่อถือ
4. เพื่อให้เกิดการยอมรับ สนับสนุน ขจัดความเข้าใจผิดต่อต้าน ขัดแย้ง เกิดช่องว่างของข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในเกียรติยศ ชื่อเสียง
5. เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันทางการค้า ชื่อเสียง คุณงามความดี คุณภาพ ประสิทธิภาพ
6. เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ความสัมพันธ์และแสวงหาความร่วมมือกับประชาชน สังคมและหน่วยงาน เพื่อเรียกร้องการสนับสนุนร่วมมือกับชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง
7. เพื่อป้องกันแก้ไขความผิดในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงาน
8. เพื่อเสริมสร้างชื่อเสียง เกียรติคุณ คุณงามความดี ภาพพจน์ สร้างเกาะป้องกัน ความเสียหายด้านต่าง ๆ ที่จะมากระทบต่อหน่วยงาน
9. เพื่อดำเนินการธำรงรักษาความสัมพันธ์อันดี ที่ได้สร้างหรือมีอยู่ของสถาบัน หน่วยงาน ไม่ให้เสื่อมสลาย โดยการติดต่อสื่อสารด้วยสื่อต่าง ๆ
10. เพื่อเพิ่มอิทธิพลในการชักจูงและความคิดของกลุ่มชนให้เลื่อมใสศรัทธา เพื่อการสนับสนุนหน่วยงาน งานของสถาบัน

สรุปว่าความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์เพื่อการสร้างเกาะเพื่อป้องกันความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อบุคลากรลดความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกองค์กร

6. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ภิญโญ สาร (2526:315) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน มี 6 ประการ ได้แก่

1. เสนอรายงานให้ประชาชนทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. สร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจ และความนิยม ที่มีต่อโรงเรียนไปให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน
3. สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการเกี่ยวกับการศึกษาต่าง ๆ ของโรงเรียน
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา
5. ส่งเสริมให้ครูกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น
6. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนหรือท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ให้เกิดขึ้น
7. เป็นการประเมินความต้องการของผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษา
8. แก้ไข ปิดเป่า คลี่คลาย บรรดาข้อข้องใจและสิ่งทีประชาชนเข้าใจโรงเรียนในทางที่ผิด

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527:215) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. เพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ประชาชนทราบ
3. ส่งเสริมหรือชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนในเรื่องการจัดการศึกษา
4. เพื่อขจัดปัญหาความไม่เข้าใจ ที่มีต่อโรงเรียนให้หมดสิ้นไป

5. เพื่อสร้างความสำนึกให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน ผู้ปกครองและประชาชนว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และชุมชนควรให้ความสนใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วย

6. เพื่อสร้างความเชื่อถือ ความชอบ และความมั่นใจในโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน

พนัส หันนาคินทร์ (2529:300) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนต้องมีไว้เพื่อกระทำในสิ่งต่อไปนี้

1. แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อเท็จจริง (Information)
2. หาความร่วมมือจากชุมชน ทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนดีขึ้น
3. ป้องกันความเข้าใจผิด และป้องกันการถูกโจมตี วิพากษ์ หรือวิจารณ์อย่างไม่เป็นธรรมกับโรงเรียน
4. เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษา และพยายามที่จะเรียนต่อไป
5. ทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะได้รับทราบข่าวสารความเป็นไป และความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอยู่เสมอ

วิจิตร อวาทกุล (2534:256) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า

1. เพื่อให้ให้นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง เข้าใจเหตุผล และความจำเป็นที่ต้องมีกฎระเบียบ ให้รู้ให้เข้าใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติ
2. เป็นการรายงานให้นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ประชาชน ได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
3. เป็นการสร้างชื่อเสียง ความเชื่อถือ มั่นใจในโรงเรียน ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไป
4. ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา
5. เชิญชวนและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือกิจการโรงเรียนในเรื่องของการศึกษา
6. ส่งเสริมให้ครูกับนักเรียน และผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาการศึกษาของเด็ก ครู โรงเรียนแต่ละบ้าน
7. เพื่อให้โรงเรียนดำเนินนโยบายเปิดประตู (Open Door Policy) โดยเป็นศูนย์กลางการบริการประชาชน ทางด้านการศึกษาและ วัฒนธรรม

8. เพื่อให้โรงเรียนได้มีโอกาสสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
เกี่ยวกับการศึกษา

9. ช่วยแก้ปัญหา ปิดเป่าความขัดแย้งบรรดาข้อข้องใจทั้งหลายในแง่ต่าง ๆ ที่นักเรียน
ผู้ปกครอง ครู ประชาชนมีต่อโรงเรียนให้สิ้นไป

10. เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นทั่วไปอย่างไม่จำกัด

11. เพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ซิดเซื่อ ชมปริดา (2538:23) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ
เสนอรายงานกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้บุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ทราบ ช่วย
สร้างศรัทธา และมีส่วนช่วยสนับสนุนให้บุคคลต่าง ๆ เข้ามาช่วยเหลือโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์
ความใกล้ชิด ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงาน และการอยู่
ร่วมกัน ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ อันเกิดจากความไม่เข้าใจ หรือความเข้าใจผิด
ระหว่างโรงเรียนกับบุคคลต่าง ๆ และชุมชน ตลอดจนช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ
ร่วมใจประสานสัมพันธ์ของบุคคลทุกฝ่าย

สรุปว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ แจ้งหรือ เสนอรายงานกิจการต่างๆ
ของโรงเรียน ให้บุคคลต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ทราบ ช่วยสร้างความศรัทธาแก้
ปัญหาขัดแย้ง และสร้างภาพพจน์ที่ดีโดยให้ชุมชนมีส่วนสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน

7. กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เป็นการลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน หรือ
กิจกรรมต่าง ๆ ของ การประชาสัมพันธ์เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละขั้นตอนเป็นกระบวนการ
สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไป ที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาและตลอดไป เพื่อรักษาไว้ซึ่ง
ความสัมพันธ์กับประชาชนและเสถียรภาพความมั่นคงยั่งยืนของสถาบัน องค์การ หน่วยงาน
ซึ่งนักวิชาการได้ให้แนวทางไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

ประจวบ อินอ้อด (2532:14) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการประชาสัมพันธ์ (Public Relations Process) ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นคว้าหาข้อมูล (Fact – Finding)
2. การวางแผนงาน (Planning)
3. การสื่อสาร (Communication)
4. การติดตามประเมินผล (Evaluation)

ประทุม โพธิกุล (2534:14) ได้แบ่งกระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิจัย – การรับฟัง (Research–Listening) เป็นขั้นตอนที่สำคัญโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการสำรวจตรวจสอบถึงสภาพปัจจุบันของสถาบันว่าเป็นเช่นไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรหรือไม่ เพื่อที่จะนำข้อมูลมาประกอบการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป
2. การวางแผนการตัดสินใจ (Planning–Decision Making) เป็นขั้นตอนที่จะศึกษาจากสถานภาพปัจจุบันที่พบในข้อ 1 ควรจะมีการวางแผนการสื่อสารเช่นไร ควรมีกลยุทธ์หรือกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อเสริมสร้างรักษาและแก้ไขภาพพจน์นั้น
3. การสื่อสาร (Communication) คือ ขั้นตอนลงมือปฏิบัติโดยจะใช้เครื่องมือหรือสื่อเพื่อการสื่อสาร เลือกเน้นเนื้อหาสาระ เพื่อใช้ในการสื่อสารที่เหมาะสม กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนขึ้น ฯลฯ จากแผนที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2
4. การติดตามประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อตรวจสอบว่าจากแผนที่กำหนดไว้ และได้ปฏิบัติการสื่อสารไปแล้วนั้น ได้ผลออกมาอย่างไรมีอะไรดีและควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ตลอดจนควรมีการดำเนินงานต่อไปในอนาคตเช่นไรด้วย

สวัสดิ์ ศิษัน (2543:4) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หน่วยงานว่าการโฆษณากับการประชาสัมพันธ์นั้นแตกต่างกันโดยการโฆษณาเป็นการให้คนรู้จักและเกิดความต้องการ ส่วนการประชาสัมพันธ์ เป็นการวางแผนงาน มีขั้นตอน ความตั้งใจ กำหนดเป้าหมาย อย่างชัดเจน มีข้อมูล ข่าวสาร มีขั้นตอน 5 ประการ คือ ขั้นที่หนึ่งร่วมหาข้อคิดเห็น สรุปจุดเด่นจุดด้อย ขั้นที่สองกำหนดแผนประชาสัมพันธ์สร้างจุดขายหรือหาเอกลักษณ์ ขั้นที่สามกำหนดกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในเป็นหลัก ขั้นที่สี่ทำศึกษาวิจัยสื่อที่เหมาะสม ขั้นที่ห้ากำหนดใช้สื่อที่ได้ผล

สรุปว่ากระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์หมายถึง การวางแผนการประชาสัมพันธ์ โดยเก็บข้อมูลหาข้อคิดเห็น การปฏิบัติตามแผนกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการติดตามใช้สื่อที่เหมาะสมและประเมินผลการประชาสัมพันธ์

8. กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2522:32) ได้กล่าวถึงกระบวนการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ดังนี้

1. ขั้นการวิจัย – การรับฟัง (Research - Listening) จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กว้างขวางและมากพอ โดยมีการสำรวจอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นเพื่อให้เห็นที่ทำความเข้าใจถึงตลอดจนปัญหาและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประชาชนและผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน จึงต้องจัดให้มีสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 จัดให้มีการตรวจ วิเคราะห์ ติดตามข่าว พฤติกรรมทางสังคมจากสื่อต่าง ๆ
 - 1.2 จัดให้มีการรวบรวมภาพข่าวจากสื่อมวลชน ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน
 - 1.3 จัดให้มีกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็น
 - 1.4 จัดให้มีการพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นครั้งคราว
 - 1.5 จัดให้มีโครงการออกเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียนตามควรแก่กรณี
 - 1.6 จัดให้มีการออกสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. ขั้นวางแผน - การตัดสินใจ (Planning–Decision) เป็นการวางแผนมุ่งสู่จุดหมายที่ต้องการอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งแรก มีหลักปฏิบัติดังนี้
 - 2.1 การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์
 - 2.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายในการประชาสัมพันธ์
 - 2.3 การกำหนดกลุ่มประชาชนเป้าหมายที่จะประชาสัมพันธ์
 - 2.4 การกำหนดหัวข้อที่จะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
 - 2.5 การกำหนดจังหวะเวลาในการประชาสัมพันธ์

- 2.6 การเตรียมสถานที่ให้ประชาสัมพันธ์
- 2.7 การจัดระบบการผลิตสื่อในการประชาสัมพันธ์
- 2.8 การจัดระบบการให้การประชาสัมพันธ์
- 2.9 การจัดทำแบบฟอร์มในการประชาสัมพันธ์
- 2.10 การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในงานประชาสัมพันธ์
- 2.11 การจัดบุคลากรผู้รับผิดชอบอุปกรณ์ในการให้บริการ
- 2.12 มีการกำหนดวิธีการประชาสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจน
- 2.13 มีการกำหนดงบประมาณเพื่อการประชาสัมพันธ์
- 2.14 มีการกำหนดสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์
- 2.15 มีการจัดทำแผนการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์และปฏิทินการปฏิบัติงาน

ไว้ชัดเจน

- 2.16 มีการกำหนดพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์

3. ขั้นการติดต่อสื่อสาร - การปฏิบัติ (Communication–Action) เป็นขั้นการติดต่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนที่ 2 โรงเรียนควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- 3.1 จัดให้มีศูนย์ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์และมีนายทะเบียนควบคุม
- 3.2 จัดทำวารสาร เอกสาร เผยแพร่ข่าวสารความรู้และผลงานของโรงเรียน
- 3.3 จัดให้มีงานนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนแล้วเชิญผู้ปกครอง

ประชาชนมาชม

3.4 ส่งเสริมให้มีการรวบรวมและเขียนบทความเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยใช้เอกสารสิ่งพิมพ์

- 3.5 จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ตามลักษณะงาน ณ จุดศูนย์รวมชุมชน
- 3.6 จัดให้มีศูนย์รวมข่าวทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน
- 3.7 จัดให้มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองและนักเรียนเป็นครั้งคราวตามควรแก่

กรณี

3.8 จัดให้มีการประชุมประชาสัมพันธ์ โดยมีนักเรียนเป็นสมาชิกเพื่อจะได้ช่วยดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอีกทางหนึ่ง

- 3.9 จัดให้มีหลักฐานการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ

4. ขั้นการประเมินผล (Evaluation) แบ่งการประเมินผลเป็น 3 ระยะ ดังนี้

4.1 การประเมินผลก่อนลงมือปฏิบัติจริง เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.2 การประเมินผลขณะปฏิบัติงาน เป็นการประเมินผลเพื่อทราบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน

4.3 การประเมินผลภายหลังการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อทราบผลสำเร็จของงาน และนำผลที่ได้รับเสนอในการวางแผนครั้งต่อไปว่ามีสิ่งใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขบ้าง

สรุปว่ากระบวนการประชาสัมพันธ์โรงเรียน จะต้องมีการวิจัย-การรับฟังเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ขั้นวางแผน-การตัดสินใจมุ่งสู่เป้าหมาย แผนงานหรือโครงการ ขั้นการติดต่อสื่อสาร-การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผน และขั้นการประเมินผลทั้ง 3 ระยะเพื่อพัฒนาการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

9. เครื่องมือและสื่อในการประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายในการประชาสัมพันธ์ คือ การเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อสร้างความนิยมศรัทธาต่อหน่วยงาน ฉะนั้นในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ต้องอาศัยสื่อ ซึ่งหมายถึง พาหนะหรือช่องทางในการนำสารไปถึงผู้รับ โดยจะต้องมีการวางแผนการใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ต้องเรียนรู้สื่อแต่ละชนิด ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ บางครั้งอาจจะต้องใช้สื่อหลายประเภทผสมผสานกันซึ่งนักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

พรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2527:29) ได้กล่าวถึงสื่อและกิจกรรมที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

ก. สื่อและกิจกรรมภายใน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. สิ่งพิมพ์ เช่น จดหมายเวียน นิตยสารภายใน ป้ายประกาศ รายงานประจำปี โปสเตอร์ หนังสือคู่มือ เอกสารต่าง ๆ ฯลฯ

2. การบรรยาย เช่น ประชุม สัมมนา ปาฐกถา ฝึกอบรม ฯลฯ

3. กิจกรรม เช่น การสังสรรค์ กีฬา ท่องเที่ยว ทัศนศึกษา นิทรรศการ สาธิต ฯลฯ

4. อุปกรณ์โสตทัศนะ เช่น ฉายภาพยนตร์ สไลด์ โทรทัศน์ เครื่องเสียง ฯลฯ

ข. สื่อและกิจกรรมภายนอก แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. สื่อมวลชนและสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุโทรทัศน์ รายงานประจำปี ฯลฯ

2. การบรรยาย เช่น ประชุม สัมมนา สัมภาษณ์ ปาฐกถา ฯลฯ

3. กิจกรรมและการกุศล เช่น บริจาค การช่วยเหลือสาธารณประโยชน์ นิทรรศการ สาธิต ฯลฯ

4. อุปกรณ์โสตทัศนะ เช่น ฉายภาพยนตร์ สาธิต ฯลฯ

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2530:41) แยกเครื่องมือของการประชาสัมพันธ์ออกเป็น 11 ประเภทได้แก่

1. ตมปาก

2. เอกสาร

3. หนังสือพิมพ์

4. ภาพโฆษณา

5. ภาพ

6. ภาพยนตร์

7. การให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์

8. วิทยุกระจายเสียง

9. วิทยุโทรทัศน์

10. ปาฐกถา

11. การแสดงพิธีภัณฑ์

จึงเห็นได้ว่าในการแถลงเรื่องราวต่าง ๆ ในงานประชาสัมพันธ์จำเป็นต้องใช้สื่อเป็นเครื่องถ่ายทอด มิฉะนั้นแล้ว อาจจะปฏิบัติงานไม่ได้ผลอย่างกว้างขวาง และจะต้องมีการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ ซึ่งหากนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องตรงกับเป้าหมายที่ต้องการแล้ว จะก่อให้เกิดผลคืออย่างมากต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

เสรี วงษ์มณฑา (2541:242) ได้กล่าวไว้ว่าเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ คือสิ่งที่ได้สร้างขึ้นมา หรือได้เลือกมาใช้งานประชาสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำข่าวสารจากสถาบันไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย จำแนกได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. สื่อบุคคล ได้แก่ การสนทนา การอภิปราย การบรรยาย การประชุม การสัมมนา และการฝึกอบรม และการพูดในที่ชุมชน
2. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์
3. กิจกรรม ได้แก่ การจัดวันหรือสัปดาห์พิเศษ การให้ความอุปถัมภ์หรือช่วยเหลือ สนับสนุน การจัดประกวด การให้รางวัลพิเศษ การเปิดให้เยี่ยมชมหน่วยงานและการจัดงานฉลอง
4. เอกสารและสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร จดหมาย แผ่นพิมพ์ และเอกสารเย็บเล่ม หรือจุลสาร และแผ่นประกาศหรือโปสเตอร์
5. สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือและวิธีการ
6. การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การสนับสนุนสื่อมวลชน การบริการ สังคม และสาธารณประโยชน์ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือของหน่วยงานการอุปถัมภ์ กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ สมาคมและหน่วยงานอื่น

ศวนิต ชมาภย์ (2526 อ้างถึงใน วาสนา จันทร์สว่าง. 2533:70) ได้แบ่งสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. สื่อธรรมชาติ ได้แก่ บรรยากาศที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งมีอยู่เองโดยธรรมชาติ
2. สื่อมนุษย์หรือสื่อบุคคล ได้แก่ คนนำสาร นักเล่านิทาน โฆษก
3. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร แผ่นปลิว แผ่นพับ ใบประกาศ หรือแจ้งความ ฯลฯ
4. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ โทรศัพท์ เครื่องบันทึกเสียง

5. สื่อระคน ได้แก่ สื่อที่ทำหน้าที่นำสารได้แต่ไม่อาจจัดเข้าประเภททั้ง 4 ข้างต้น เช่น ป้ายโฆษณาตามสถานที่สาธารณะ หนังสือพิมพ์กำแพง รวมทั้งสื่อพื้นบ้านนาชนิด

วัฒนา พุทธางกูรานนท์ (2537:242) ได้กล่าวว่า เครื่องมือหรือสื่อที่นำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์นั้น นอกจากคำพูด การประชุมพบปะกัน สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ภาพโฆษณาภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การจัดการแสดงในวาระพิเศษ ฯลฯ แล้วยังต้องเลือกใช้สื่อหรือโสตทัศนูปกรณ์อย่างอื่นเข้ามาช่วยส่งเสริมให้งานประชาสัมพันธ์ได้รับผลยิ่งขึ้นซึ่งได้แก่สื่อประเภทวัสดุ (Audio-Visual) เช่น กระดานนิเทศ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ สื่อประเภทเครื่องมือ (Audio-Visual Equipment) เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง และสื่อประเภทกิจกรรม (Activities) เช่น นิทรรศการ การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต

สรุปว่าในการแถลงข่าว เรื่องราวต่างๆ ในงานประชาสัมพันธ์จำเป็นต้องเลือกใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดไม่เช่นนั้นแล้วอาจจะปฏิบัติงานไม่ได้ผลอย่างกว้างขวาง และจะต้องมีการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ หากนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง จะก่อให้เกิดประโยชน์และผลดีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

10. วิธีการและกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ภิญโญ สาร (2526:316) ได้กล่าวไว้ว่างานประชาสัมพันธ์ที่สำคัญมีหลายประเภท คือ

1. สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหมู่ครู โดยอาศัยแผนกประชาสัมพันธ์โรงเรียน ประสานงาน
2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน ครู ศิษย์ ศิษย์เก่า และผู้ปกครองให้เกิดขึ้น
3. จัดตั้งคณะกรรมการประชาชนขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโรงเรียนในด้านต่างๆ
4. จัดรายการต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งในด้านการศึกษา การอาชีพ และการหย่อนใจ ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมร่วมรับผลประโยชน์โดยตรงบ้างตามสมควร

5. จัดสิ่งต่อไปนี้ ให้กลายเป็นสื่อไมตรีสัมพันธ์กับประชาชน คือ
 - ก. กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน
 - ข. สิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - ค. สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
 - ง. กิจกรรมและบริการพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียน

ขุนทอง ภูผิวเดือน (2527 อ้างถึงใน มงคล เดชวรรณ. 2534:30) ได้เสนอแนะวิธีการที่จะทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น คือ

1. เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการรู้เห็นในกิจการของทางโรงเรียนตามโอกาสที่สมควร
2. ให้ครูออกไปพบปะกับผู้ปกครองนักเรียนถึงบ้าน
3. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน ครูอาจารย์และโรงเรียน
4. การให้เกียรติและยกย่องผู้ที่มีอุปการะคุณแก่โรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป
5. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่น โดยการที่โรงเรียนส่งนักเรียน ครู เข้าไปช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่เป็นกิจกรรมทั่วไป กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางวิชาการ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
6. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนโดยการตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้น เพื่อให้ความคิดเห็นในการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
7. การจัดโปรแกรมของโรงเรียนทั้งทางด้านการศึกษา การอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับประโยชน์บ้างตามสมควร

เอกชัย กี่สุขพันธุ์ (2527:217) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ดังนี้

1. สิ่งพิมพ์เผยแพร่ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นับว่าเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถส่งถึงผู้รับได้โดยตรง สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนอาจจัดให้มีได้ดังนี้

- 1.1 รายงานประจำปี
- 1.2 คู่มือต่าง ๆ ได้แก่ คู่มือนักเรียน คู่มือผู้ปกครอง หรือคู่มืออาจารย์
- 1.3 วารสาร จดสาร หรือเอกสารร่างภายใน
- 1.4 หนังสืออนุสรณ์
2. การจัดนิทรรศการ
3. การจัดทัศนศึกษา
4. การจัดงานประเพณีต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน
5. การจัดงานวันคืนสู่เหย้า
6. การประชุมผู้ปกครองและครู
7. การเยี่ยมเยียนผู้ปกครองตามบ้าน
8. กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ของนักเรียน

หวน พินธุพันธ์ (2529:91) ได้กล่าวถึง วิธีการและกิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ โรงเรียน ไว้ว่า

1. จัดให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน ควรเป็นข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน ข่าวเกี่ยวกับการเรียนการสอนหลักสูตรใหม่ ข่าวเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนและข่าวอื่นที่ชุมชนควรทราบ หรือ ผู้ปกครองนักเรียนควรทราบ เพราะสิ่งพิมพ์เหล่านี้ทางโรงเรียนจะแจกไปยังประชาชนในชุมชนผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นกรสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนเป็นสำคัญ
2. จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำโรงเรียน เพื่อตอบคำถามและให้ความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนที่มาติดต่อโรงเรียน
3. จัดเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนทางสื่อมวลชน เช่น เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับการจัดงานของโรงเรียน การจัดกิจกรรมของโรงเรียน
4. ให้นักเรียนทราบข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้อง เพื่อนักเรียนจะได้ช่วยเผยแพร่ข่าวสารให้ผู้ปกครองและประชาชนทราบต่อไป
5. ให้ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณงาน ภารโรง และยามของโรงเรียนได้ทราบข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้องด้วย

6. ครูใหญ่และคณะครูออกประชาสัมพันธด้วยตนเอง เช่น การออกเยี่ยมเยียน ผู้ปกครองหรือประชาชนตามบ้าน การไปร่วมงานหรือไปร่วมกิจกรรมในชุมชนมักจะพบปะ ผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชน ควรถือโอกาสแจ้งข่าวของโรงเรียนไปด้วย

7. รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชน ซึ่งอาจจะเป็นข้อข้องใจ ข้อเสนอแนะ ข้อบกพร่องของการดำเนินงานภายในโรงเรียน แล้วนำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง การดำเนินงานของโรงเรียน หรือทำความเข้าใจอันถูกต้อง เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกัน และกัน

8. เชิญผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนมาชมนิทรรศการหรือกิจการของโรงเรียน หรือเชิญมาฟังการบรรยายเรื่องที่น่าสนใจ

9. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง และครู สมาคมศิษย์เก่า แล้วเชิญผู้ปกครองของนักเรียน และศิษย์เก่าเป็นสมาชิก มีการเชิญประชุม จัดกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น

ศุรชวิช ศรีชวิช (2532:107) ได้กล่าวว่า วิธีการประชาสัมพันธโรงเรียนมีมากมายหลายวิธี แล้วแต่ผู้บริหารจะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับทรัพยากรและเวลา วิธีที่สำคัญมีดังนี้

1. จัดตั้งฝ่ายประชาสัมพันธโรงเรียนเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมประชาสัมพันธโรงเรียน โดยตรง

2. จัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อจัดร่วมกับชุมชน

3. จัดทำสิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน

4. ประชาสัมพันธทางสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อเผยแพร่กิจการโรงเรียน

วิจิตร อวระกุล (2534:81) ได้กล่าวถึงงานและกิจกรรมประชาสัมพันธโรงเรียนว่าควร ดำเนินการไว้ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน โดยอาศัยวารสารภายใน การประชุมชี้แจง การประกาศ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา สังสรรค์ ฯลฯ

2. สร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น ๆ ในระหว่างครูทุกระดับรวมทั้งกับนักเรียนให้ มีความสัมพันธ์ที่ดีอยู่เสมอและทุกคน

3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการโรงเรียน ครูกับผู้ปกครองของนักเรียน ให้เกิดขึ้นโดยตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้นเพื่อเป็นสื่อเชื่อมและสนับสนุนการดำเนินงานของ โรงเรียน

4. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทัวไป ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี หรือพยายามให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือ หากชุมชนนั้นจัดขึ้นหรือร้องขอความช่วยเหลือ

5. จัดตั้งสมาคม ชมรม สโมสรที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และจะต้องเอาใจใส่ การดำเนินงานของสมาคมเหล่านี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วย เช่น สมาคมครู สมาคมศิษย์เก่า ชุมชนที่เกี่ยวกับการศึกษา

6. ให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สถานที่ของโรงเรียนบ้างตามสมควรเช่น ห้องประชุม สนามกีฬา บริเวณที่พักผ่อนนั่งเล่นตามสนามหญ้า สระว่ายน้ำ หรือให้ยืมเครื่องมือบางอย่าง จัดกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมของชุมชน อำเภอ จังหวัดอย่าให้มีลักษณะตระหนี่ หรือหวงแหน ในเรื่องสถานที่ เครื่องมือที่พอจะเอื้อให้ได้

7. ใช้ทรัพยากรของโรงเรียนที่มีอยู่ให้สนับสนุนความสัมพันธ์กับชุมชน

ก. ใช้กิจกรรมครู นักเรียนเสริมสนับสนุนกิจกรรมส่วนรวม เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ การรักษาความสะอาดปลอดภัย ฯลฯ

ข. สิ่งพิมพ์และวารสารต่าง ๆ บทความต้องไม่ทำลายความสามัคคี แต่ช่วยเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และราบรื่นยิ่งขึ้น

ค. อุปกรณ์กีฬา โสตทัศน สนาม บริเวณ ฯลฯ ให้มีโอกาสได้ใช้เพื่อความสามัคคีและความสัมพันธ์

ง. กิจกรรมหรือบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนสามารถซื้อ เอื้อเพื่อให้ได้

8. จัดกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาหรือเชิญชวนให้เข้ามาร่วม หรือรับประโยชน์โดยตรงบ้าง เช่น การเชิญชวนตัดบวชประจำปี งานรื่นเริงประเพณี ฯลฯ อันเป็นโอกาสให้ครู นักเรียน ประชาชนได้พบกัน สัมพันธ์กันดีขึ้น

9. จัดตั้งผู้มีความรู้ประสบการณ์ในชุมชน เป็นที่ปรึกษา หรือกรรมการอุปถัมภ์ กรรมการการศึกษาของโรงเรียนอาจจะให้เป็นกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียนก็ได้โดยคัดเลือกจากชุมชนนั้น ๆ

10. จัดตั้งกลุ่มที่เป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น

ก. กลุ่มเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา เช่น กลุ่มอาสาต่าง ๆ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มกสิกร กลุ่มคนหนุ่มสาวบำเพ็ญประโยชน์

ข. กลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มพ่อค้า แม่ค้า คหบดี สหกรณ์ ฯลฯ

ค. กลุ่มกีฬา กลุ่มอาชีพ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสวัสดิการ

ง. กลุ่มเกี่ยวกับความรักชาติ เพื่อส่งเสริมความสามัคคีป้องกันภัยของชุมชนและประเทศชาติ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ยังได้กล่าวถึงกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนอาจทำได้ ได้แก่

1. ยกย่องการทำความดีไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ภารโรง ยาม เจ้าหน้าที่ เมื่อทำความดีต้องประกาศ เผยแพร่ ยกย่องให้เป็นที่ปรากฏตามความเหมาะสม จึงจะเป็นสิ่งจูงใจให้คนทำแต่ความดี กิจกรรมที่เป็นความดีมีหลายอย่าง เช่น การเรียน การกีฬา การเชียร์ ความประพฤติ ความมีประสิทธิภาพ ความก้าวหน้าให้คนแข่งขันกันทำความดีโดยทั่วหน้ากัน

2. การแข่งขันประกวดต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาดเรียบร้อย ความประพฤติ กองเชียร์ การโต้วาที การสอน การเรียน การทำงาน ฯลฯ

3. การแสดงทางรื่นเริงสนุกสนาน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นิทรรศการ การสาธิต การจัดแสดงละครดนตรี นอกจากนั้นจะได้ผลงานทางด้านความรักใคร่สามัคคียังเป็นการฝึกทางการเป็นผู้นำ และได้ประยุกต์วิชาการกับการปฏิบัติจริงให้ได้ผลดียิ่งขึ้นด้วย

4. การจัดงานทางด้านสังคม เช่น การจัดงานรื่นเริงประจำปีของโรงเรียน หรือของชุมชน โดยมีแขกภายนอกมาร่วมงานด้วย เช่น ผู้ปกครองข้าราชการที่เกี่ยวข้อง พ่อค้าคหบดี หรืออาจเป็นงานจัดหารายได้เพื่อการกุศล หรือการสงเคราะห์ มีการฟ้อนรำ ีลาส รำวงการแสดงอื่น ๆ เป็นต้น

5. จัดทัศนศึกษา โรงเรียนควรจัดปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวาง เกิดความสามัคคีรักใคร่ปรองดอง มีความเข้าใจกันดีขึ้นเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ อันจำเภายในห้องเรียน นอกจากนั้นยังเป็นโอกาสของนักเรียนบางคนที่ไม่มีโอกาสหรือฐานะที่จะไปทัศนศึกษาได้ ได้มีโอกาสไปเที่ยวเปิดหูเปิดตาบ้างตามสมควร แต่อย่าให้เป็นกิจกรรมหารายได้หรือทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเดือดร้อน

6. ออกวารสารของโรงเรียนและของนักเรียนเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพและเหมาะสม เป็นการช่วยส่งเสริมชื่อเสียงเกียรติคุณของโรงเรียนและช่วยการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมากแต่ควรระมัดระวังการใช้ถ้อยคำเสียคดี ค่าทอหยาบคาย ขัดต่อกฎหมายศีลธรรม ประเพณีและเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของการเขียน ผู้บริหารควรดูแลให้อยู่ในกรอบที่พึงาม

7. จัดให้มีสโมสรชุมชนต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความสัมพันธ์ และให้ความรู้ การปฏิบัติเพื่อเสริมการศึกษาในชั้นเรียนไปด้วย เช่น ชุมนุมพุทธศาสนา วัฒนธรรมไทย วรรณคดีสโมสร ชุมนุมกีฬา ชุมนุมดนตรี เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แต่ต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด รมั้ควรระวังอย่าให้ชุมนุมเหล่านี้ถูกใช้ เป็นเครื่องมือของ วัตถุประสงค์อื่น

8. การประชุมครู นักเรียน ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงอย่างเป็นประจำอาจจะเป็น เดือนละครึ่งตามความเหมาะสม ควรเป็นเรื่องชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องกฎระเบียบ ความจำเป็น หรือการแก้ไขข้อขัดข้อง ปัญหาต่างๆ เพื่อจัดการชุมชนนิเทศ ข่าวกีฬาต่างๆ และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ไม่ควรให้มีเรื่องประกาศ คำสั่งหรือเรื่องทางราชการมากนัก อาจจัด เป็นปาฐกถา การบรรยายเรื่องจรรยาบรรณของผู้ทรงคุณวุฒิบ้างเป็นครั้งคราว

9. พิจารณาประกาศนียบัตร โรงเรียนควรจัดให้เป็นพิธีสำคัญหรือเป็นประเพณี เพื่อให้ นักเรียนผู้รับภูมิใจ และเป็นเครื่องส่งเสริม สร้างความฝืน บำรุงน้ำใจของนักเรียนปัจจุบันด้วย ในพิธีนี้ควรจะมีการให้รางวัลเรียนดี รางวัลความสามารถ เกียรติบัตร และเป็นการให้รางวัล ประกาศนียบัตรแก่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาปีสุดท้ายของโรงเรียน อย่าให้ไปปรับกับแผนกทะเบียน หรือมีความรู้สึกว่าเป็นประกาศนียบัตรชั้นธรรมดา ๆ แต่สิ่งนี้จะมีความหมายมากสำหรับผู้รับ จึงทำสิ่งเหล่านี้ให้เป็นความภูมิใจ มีความหมายและความสำคัญ

10. การตั้งสมาคมผู้ปกครองเพื่อให้โรงเรียนได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยกับผู้ปกครอง ให้ครู ได้ทราบว่าเด็กอยู่บ้านมีความประพฤติอย่างไร มีปัญหาอะไรกับผู้ปกครองทราบว่าเด็กที่อยู่ โรงเรียนเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรที่จะต้องช่วยกันแก้ไขให้เด็กดีขึ้นบ้าง นอกจากนั้นยังช่วยให้ ผู้ปกครองได้มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ปัญหาของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างบ้านกับโรงเรียนผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและเสนอแนะแนวทาง แก้ไขในการที่จะปรับปรุงการศึกษา เป็นการสร้างความร่วมมือร่วมใจ ความคิดและทัศนคติของ ชุมชนในการวางนโยบาย ปรึกษาหารือที่จะช่วยให้การศึกษาของท้องถิ่นเจริญก้าวหน้าขึ้น

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2534:135) ได้ให้แนวความคิดว่างานประชาสัมพันธ์โรงเรียนมี ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยวิธีการให้ครูไปร่วมกิจกรรม ของชุมชนและเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาเยี่ยมโรงเรียนและประชาชนมาเยี่ยมโรงเรียน ทั้งใน เวลาปกติและเทศกาลต่าง ๆ

2. เชิญประชาชนที่เป็นผู้นำของชุมชนมาเป็นคณะกรรมการการศึกษาหรือเป็น คณะที่ปรึกษาของโรงเรียน

3. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู และจัดกิจกรรมของสมาคมตามสมควร

4. สนับสนุนให้จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า และการจัดกิจกรรมของสมาคม

5. จัดตั้งแผนกประชาสัมพันธ์โรงเรียนและมีกิจกรรมของแผนกตามสมควร เช่น จัดทำหนังสือพิมพ์โรงเรียนหรือจัดทำจดหมายข่าว เพื่อส่งข่าวไปยังผู้ปกครองของนักเรียน และ ส่งข่าวไปยังสื่อมวลชน เพื่อแจ้งให้ทราบ หรือเพื่อแถลงข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียน

สรุปว่า วิธีการและกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการติดต่อ และสื่อสาร เป็นการลงมือปฏิบัติเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจเผยแพร่ ข่าวสาร และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ไปสู่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานใน โรงเรียน ตลอดจนสร้างความเชื่อถือให้ปรากฏ จะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน สถานการณ์ เวลา สถานที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

11. องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2530:3) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ โรงเรียน ประกอบด้วย

1. ความสัมพันธ์ของบุคคลแต่ละบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา ได้แก่
 - 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู ครูต่อครู ครูต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หน่วยงาน ภารโรง
 - 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ศิษย์เก่าต่อครูและโรงเรียน
 - 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับครูและโรงเรียน
 - 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับครู และโรงเรียน
2. ความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล
 - 2.1 ความสัมพันธ์กับสมาคมผู้ปกครองและครูกับโรงเรียน

- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียน
- 2.3 ความสัมพันธ์กับสมาคมต่าง ๆ
- 2.4 ความสัมพันธ์กับสมาคมต่าง ทางวิชาชีพครูกับโรงเรียน
3. เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และช่องทางต่าง ๆ ในการสร้างการประชาสัมพันธ์
 - 3.1 กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน
 - 3.2 สิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - 3.3 การให้ข่าว ออกข่าว แลกหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์
 - 3.4 การใช้สื่อสารเกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์ เช่น การจัดนิทรรศการ การฉายสไลด์ ภาพยนตร์ แผ่นเสียง

3.5 กิจกรรมในโอกาสพิเศษและบริการพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น วันครบรอบ การจัดตั้งโรงเรียน วันสำคัญของชาติ ศาสนา บริการใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ประกอบงานมงคล บริการด้านเครื่องมือ อาคารสถานที่เพื่อประกอบกิจกรรมทางสังคมของชุมชน

จากองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2530:4-10) ได้กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติและกิจกรรมที่พึงคำนึงในการจัดประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรประเภทในระดับต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะบุคคลเหล่านี้ จะมีส่วนในการสร้างประชาคมของชุมชน ที่มีต่อโรงเรียนชุมชน จะมีทัศนคติที่ดีหรือเลวต่อโรงเรียนขึ้นอยู่กับกระทำของบุคลากรในโรงเรียน และเราจะทำอย่างไรที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้เป็นตัวกลางที่จะอธิบายนโยบายการทำงานทางการศึกษาของโรงเรียนในทางที่ดีให้ประชาชนได้รับทราบ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าสายวิชา ครู พนักงาน เจ้าหน้าที่ เสมียน คนงาน ภารโรง ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนชุมชน ในชีวิตประจำวันจะต้องพบและเกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนองค์การ และสถาบันต่าง ๆ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี วัด สภาค่าบล เทศบาล นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอและจังหวัด ฯลฯ ถ้าบุคลากรของโรงเรียนมีขวัญดี มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนของตนย่อมถ่ายทอดเรื่องราวในทางที่ดีของโรงเรียนให้ชุมชนฟัง และถ้าในทางตรงกันข้าม ถ้าเกิดความขัดแย้งแตกความสามัคคี ไม่รวมมือ ขวัญเสีย ก็จะกล่าวในทางร้ายของโรงเรียนไปสู่ชุมชน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องสร้างและกระทำในสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 สร้างความรู้สึกให้เหมือนเพื่อนร่วมงาน
- 1.2 สร้างให้เกิดความจงรักภักดี ความสามัคคีกลมเกลียว
- 1.3 การแบ่งงานการสอนและการปฏิบัติพิเศษอื่นๆ ให้ยุติธรรมและเสมอภาค
- 1.4 ป้องกันการแบ่งแยก และแตกแยกเป็นกลุ่มย่อยขึ้นในโรงเรียน
- 1.5 วางขอบเขตงานและหน้าที่การงานให้ชัดเจนว่าใครมีหน้าที่อะไร
- 1.6 ให้เกียรติและยอมรับนับถือเห็นความสำคัญของงานซึ่งกันและกัน ไม่ดูถูก

เหยียดหยาม

- 1.7 ช่วยจัดปัดเป่าปัญหาทางเศรษฐกิจและความเดือดร้อนอื่นๆ ถ้าปฏิบัติได้
- 1.8 ระวังการปฏิบัติที่ผิดจรรยาบรรณ เช่น นินทาว่าร้ายกันในหมู่บุคลากร
- 1.9 จัดระบบการสื่อสารที่ดีให้ได้ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างทั่วถึง
- 1.10 จัดให้มีการพบปะสังสรรค์กันเป็นครั้งคราวตามโอกาสที่เหมาะสม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และศิษย์เก่า

นักเรียน ศิษย์เก่าและสมาคมศิษย์เก่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับผู้ปกครองและบุคคลให้ชุมชนทราบถึงเหตุการณ์ ทั้งด้านดีและด้านเสียของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่า ผู้ปกครองและชุมชนอย่างน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนปฏิบัติต่อนักเรียนและศิษย์เก่าที่จบไปแล้ว ชุมชนจะพิจารณาโรงเรียนว่าดีหรือไม่ก็โดยฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ของนักเรียนที่กำลังเรียนและที่จบไปแล้ว เรื่องที่เด็กจะพูดก็มีเรื่องเกี่ยวกับตัวครู การให้การบ้านครู การปฏิบัติตนของครูในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน ประสบการณ์ของนักเรียน ที่ได้รู้จักครูใหญ่กับพนักงานในสำนักงาน พยายามโรงเรียน ห้องอาหาร คณงานภารโรงและคนขับรถ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ก็จะประทับใจอยู่ในความรู้สึกของเด็ก เมื่อเขาได้จบไปจากโรงเรียนแล้ว ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสำรวจและแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นผลลบต่อทางโรงเรียน เพื่อที่จะได้ทำให้เด็กเหล่านี้ได้เกิดความรักใคร่โรงเรียนและช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียนไปในทางที่ดี บุคลิกภาพของครูมีอิทธิพลต่อแนวความคิดและความรู้สึกของนักเรียนต่อโรงเรียน เด็กนักเรียนมักจะชอบครูที่มีรูปร่างดี เสียงไพเราะ เข้าใจ มีความรู้สึกเป็นมิตร ยุติธรรม ไม่ดูหมิ่นดูแคลน เข้าใจปัญหาความต้องการของเด็ก มีอารมณ์ขัน แต่มีไหวพริบจะหน่วงเหนี่ยวเวลา และละเอียดหน้าที่การสอน สุภาพต่อเด็ก สามารถควบคุมตนเองได้ เมื่อเด็กอยากลงดี เด็กจะให้ความเคารพนับถือ และร่วมมือกับครูที่ให้ความช่วยเหลือเขาในด้าน

การเรียน ที่เขาประสบความสำเร็จ การปฏิบัติหน้าที่สม่ำเสมอของครูในสิ่งเหล่านี้ จะทำให้เด็กรักโรงเรียนและพูดในสิ่งที่ดีของครูและโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบการปฏิบัติและการใช้อำนาจของครูต่อนักเรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของครูที่มีต่ออิทธิพลความสัมพันธ์ของเด็กแล้ว การปฏิบัติและการใช้อำนาจของครูก็อาจเป็นเครื่องสร้างความสัมพันธ์หรือทำลายความสัมพันธ์ของครูกับเด็กได้ โดยพิจารณาจากดังต่อไปนี้

1. ให้การยอมรับนับถือต่อบุคลิกภาพของเด็กทุกคนเหมือนกัน
2. ระมัดระวังในปัญหาส่วนตัวและปัญหาทางวิชาชีพของครูอย่าให้ขัดกัน
3. ระวังอย่าให้เกิดความลำเอียง
4. การลงโทษทางความประพฤติและวินัยนักเรียนทำให้เหมาะสม
5. เตรียมการสอนอย่างดี
6. ใช้วิธีการสอนให้เหมาะสม
7. ระมัดระวังในเรื่องประเด็นความขัดแย้งเป็นกรณี
8. ให้การบ้านอย่างเหมาะสม
9. การให้คะแนนอย่างถูกต้องและเหมาะสม
10. จัดการสอบให้ถูกต้อง ตามเวลาและเนื้อหาที่เหมาะสม
11. ระมัดระวังเรื่องการให้เด็กตกหรือเด็กได้พิจารณาด้วยความถูกต้องและ

ยุติธรรม

ระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ปัญหาที่เกิดจากระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนต่อเด็กเป็นอีกปัญหาหนึ่ง ที่อาจทำให้ความสัมพันธ์ของผู้บริหาร ครู และโรงเรียนต่อชุมชนสลายลงได้ ก่อนที่กฎเกณฑ์ระเบียบจะประกาศใช้ ควรจะศึกษาว่าจะขัดกับธรรมเนียมประเพณีและความนิยมของชุมชนนั้นหรือไม่ ควรจะมีการขังเสียงและเมื่อสร้างขึ้นมาแล้ว ควรจะพิมพ์เผยแพร่ หรือส่งเสริมให้ผู้ปกครองทราบ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบก็ควรกระทำอย่างมั่นคงและยุติธรรม เช่น ระเบียบการสอบคัดเลือกเข้า ทุกคนก็ควรสอบเสมอภาคกัน เป็นต้น ระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ควรแจ้งให้นักเรียนเก่าทราบด้วย เพราะอาจเกิดการเข้าใจผิด นักเรียนเก่าอาจจะไปคุยกับนักเรียนปัจจุบัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดกันได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับครูและโรงเรียน
 - 3.1 ติดตามความก้าวหน้าเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า

3.2 เมื่อศิษย์เก่ามาขอความช่วยเหลือ ทางโรงเรียนควรอำนวยความสะดวก เช่น ขอใบสุทธิ ใบรับรอง ฯลฯ

3.3 ให้โอกาสศิษย์เก่า มาจัดงานชุมชนที่โรงเรียน

3.4 เชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาสนทนากับครูหรือนักเรียน เมื่อมีงานหรือกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนก็เชิญศิษย์เก่ามาร่วม

3.5 ดิครูปถัายศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้นักเรียนปัจจุบัน ได้ทราบและยึดถือเป็นแบบอย่าง

3.6 ครูใหญ่หรือครู หาโอกาสเยี่ยมเยียนศิษย์เก่าบ้างเมื่อมีโอกาส

3.7 ให้ความช่วยเหลือในด้านการแก้ปัญหา เมื่อได้รับการขอร้องจากศิษย์เก่า

3.8 สนับสนุนให้จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าขึ้น

3.9 ชักจูงให้มาหาความรู้เพิ่มเติม ถ้าโรงเรียนเปิดสอนวิชาชีพ

3.10 ส่งข่าวคราวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ทราบเป็นประจำ ถ้ามีงบประมาณทำได้

4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและโรงเรียนขอจัดอุปสรรคในการร่วมมือของผู้ปกครองโดย

1) สร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้ปกครอง

2) ครูมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในอาชีพต่าง ไม่ดูถูกเหยียดหยามผู้ปกครอง

ยากจน

3) ให้ทราบนโยบายและระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนอย่างชัดเจน

4) จัดบริการด้านสวัสดิการนักเรียนให้ดี

กิจกรรมที่ควรดำเนินงานในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

1) ครูออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2) รายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ แจ้งเรื่องทางที่ดีให้ทราบบ้าง ไม่ใช่แจ้งแต่ปัญหาความเลวร้ายของนักเรียน

3) เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมเยียนโรงเรียนในโอกาสที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนและโรงเรียน จัดที่นั่งให้อย่างเหมาะสม

4) จัดการประชุมผู้ปกครองในโอกาสอันควรเป็นครั้งคราว

5) ส่งข่าวสาร จดหมายข่าว แจ้งความเคลื่อนไหวก้าวหน้าหรือเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนให้ทราบ

6) จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนและเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยม

7) เชิญผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่เด็ก

8) เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมเขียนกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนเช่น กีฬา ละคร หรือดนตรี

9) จัดให้มีวัน “คุยกับคุณครู” โดยเชิญผู้ปกครองมาคุยสนทนากับครูประจำชั้นอย่างน้อยเทอมละครั้ง

10) ผลักดันให้เกิดสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้น

5. ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับครูและโรงเรียน

5.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาใช้บริการของโรงเรียน เช่น บริเวณสถานที่จัดงานมงคลต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

5.2 สำรวจความต้องการทางด้านการศึกษาของประชาชนเป็นครั้งคราว

5.3 เมื่อมีกิจกรรมของโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยโดยจัดที่นั่งให้กับประชาชนอยู่คนละข้างกับครูโดยเสมอหน้ากัน

5.4 เชิญประชาชนที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนมาให้ความรู้กับนักเรียนหรือพานักเรียนไปเยี่ยมเขียนโรงงาน สวนไร้ หรือสถานที่ทำงานที่จะเป็นโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาโดยตรง

5.5 ชักจูงให้มาร่วมงานเป็นกรรมการต่าง ๆ ในกิจกรรมของโรงเรียน

5.6 เปิดโอกาสให้ใช้บริเวณโรงเรียนแสดงผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตเพื่อเผยแพร่และจำหน่ายกันเองในราคาถูก

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมและพิธีการต่าง ๆ ของชุมชนในโอกาสสำคัญ ๆ

6. ความสัมพันธ์กับสมาคมผู้ปกครองและครูกับโรงเรียน

6.1 อำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ตั้งของสมาคม

6.2 สนับสนุนให้ครูร่วมงานกับสมาคมให้มาก

6.3 จัดให้มีการอภิปรายทางวิชาการ โดยให้สมาคมเป็นผู้จัด

6.4 ให้สมาคมได้มีโอกาสช่วยเหลือในด้านสุขภาพของเด็ก

- 6.5 ให้สมาคมได้จัดหาเงินทุนให้กับเด็กที่ยากจน ขัดสน แต่ความประพฤติดี
- 6.6 มีการแข่งขันระหว่างสมาชิกผู้ปกครองกับครู
- 6.7 จัดให้มีการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กและการบริหารของโรงเรียน
- 6.8 จัดให้มีการช่วยเหลือกันในหมู่สมาชิก
- 6.9 เชิญสมาชิกสมาคมเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนและของโรงเรียน
- 6.10 ให้สมาคมมีบทบาทในด้านการจัดสอนวิชาชีพหรืองานศิลปะวัฒนธรรมใน

โรงเรียน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการการศึกษา กับ โรงเรียน

- 7.1 ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายทางการศึกษาของ

โรงเรียน

- 7.2 ให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนงานของโรงเรียน
- 7.3 สนับสนุนให้หาทางช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการเงิน
- 7.4 เคารพในความคิดที่มีเหตุผลและจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของ

คณะกรรมการ

- 7.5 เปิดโอกาสให้คณะกรรมการแสดงออกในงานสำคัญ ๆ ของโรงเรียน

8. ความสัมพันธ์กับสมาคมต่าง ๆ ในชุมชนหรือกลุ่มอิทธิพลในชุมชนกับโรงเรียน

ผู้บริหารและครู จำเป็นต้องทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมาคมต่าง ๆ และกลุ่มอิทธิพลในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่เพื่อหาทางดึงมามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น สมาคมโรตารี โลออนส์ ลูกเสือชาวบ้าน สภาดำบล การสร้างความเข้าใจกันควรเป็นกระบวนการสองทางคือ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนทางหนึ่งและในทางกลับกันโรงเรียนก็ให้บริการทางด้านอาคารสถานที่ และความร่วมมือช่วยเหลือบริการในกิจการของสมาคม

9. ความสัมพันธ์กับสมาคมทางวิชาชีพครู เช่นครูสภา สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมคณิตศาสตร์ สมาคมครุศึกษาศาสตร์ สมาคมพลศึกษาสุขศึกษาและนันทนาการ ฯลฯ ความสัมพันธ์สร้างโดย

- 9.1 สนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคม
- 9.2 ร่วมเป็นคณะกรรมการของสมาคม
- 9.3 รับวารสารของสมาคม

9.4 ร่วมการประชุมทางวิชาการของสมาคม

9.5 เขียนบทความให้กับสมาคม

9.6 ขอความร่วมมือในการจัดการอบรมจากสมาคมหรือเชิญวิทยากรจากสมาคม
ให้ความรู้กับครู

9.7 บริการสถานที่ในโอกาสที่สมาคมจะมาขอใช้กิจกรรม

9.8 ปรึกษาปัญหาการบริหารหรือการปฏิบัติงานกับสมาคม เป็นต้น

จากองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนดังกล่าว เห็นได้ว่าการดำเนินงานของโรงเรียน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่โรงเรียนจะต้องติดต่อกับสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่เป็นบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยงาน สมาคมและชุมชน

วิรัช ทภีรัตนกุล (2534:447) ได้กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปการประชาสัมพันธ์ อาจแบ่งตามลักษณะงานกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. การประชาสัมพันธ์ภายใน (Internal Public Relations) คือ การสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลภายในสถาบันเองอันได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ บุคลากร เสมียน พนักงาน ลูกจ้าง รวมตลอดจนถึงนักการศึกษา คนขับรถภายในองค์กร สถาบัน ให้เกิดมีความรักใคร่กลมเกลียว สามัคคี ในหมู่เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งด้านการเสริมสร้างขวัญ และความรักใคร่ผูกพัน จงรักภักดี (Loyalty) ต่อหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์ภายในจึงมีความสำคัญมาก การประชาสัมพันธ์ภายนอกองค์กรจะดีไม่ได้เลย หากการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรสถาบันยังไร้ประสิทธิภาพ เพราะความสัมพันธ์อันดีภายในหน่วยงาน ยังเอื้ออำนวยให้การบริหารและการดำเนินการขององค์กร สถาบันเป็นไปด้วยความราบรื่นคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการที่พนักงาน ลูกจ้าง บุคลากร ภายในสถาบันมีความเข้าใจนโยบายและการดำเนินงานของสถาบันเป็นอย่างดี ก็จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพแก่การประชาสัมพันธ์ภายนอกด้วย

2. การประชาสัมพันธ์ภายนอก (External Public Relations) คือ การสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนนอกกลุ่มต่าง ๆ อันได้แก่ ประชาชนทั่วไปและประชาชนที่องค์กร สถาบันเกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำความคิด ผู้นำในท้องถิ่น รวมทั้งชุมชนในละแวกใกล้เคียง เพื่อให้กลุ่มประชาชนเหล่านี้เกิดความรู้ความเข้าใจในตัวสถาบันและให้ความร่วมมือแก่สถาบันด้วยดี

สรุปว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียนมุ่งด้านความสัมพันธ์ของบุคคลตั้งแต่บุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน การปฏิบัติตนต่อกันและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นก็เพื่อความเข้าใจอันดี เชื่อถือ ศรัทธา มีความรักและผูกพันต่อโรงเรียน โดยการอาศัยเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการประชาสัมพันธ์

12. งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สะอาด พรหมน้อย (2535:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดประชาสัมพันธ์ โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงซึ่งโรงเรียนทำอยู่ในเกณฑ์มาก คือ ด้านความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียนและความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน สภาพที่ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย คือ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ การใช้กิจกรรมนักเรียน และการบริการของโรงเรียนและการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน

ธนศักดิ์ รอดเมฆ (2527:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ทั้ง 6 ด้านในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า

1. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน ที่โรงเรียนปฏิบัติออกมาให้เห็นตามความคิดเห็นรวมของประชากร 2 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก มี 2 ด้าน คือกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนและศิษย์เก่า กับการจัดกิจกรรมนักเรียน และบริการชุมชนของโรงเรียน

2. กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้านอื่น ๆ อีก 3 ด้านคือ

2.1 กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียน

2.2 กิจกรรมการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน

2.2 กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพ

ความคิดเห็นรวมของประชากรทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับน้อย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

มณฑา กำเจียกหนู (2530:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ ตามทรรศนะผู้บริหารและครูประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันการดำเนินงานประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับกลางในทุกด้าน ตั้งแต่การวางแผน บุคลากร งบประมาณ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียนและการประเมินผล ยกเว้นการดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายนอก ซึ่งเกือบไม่มีการดำเนินการเลย หรือมีเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่เท่านั้น การดำเนินการและการมีเจ้าหน้าที่ประเมินผลการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอมีน้อยมาก และเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพที่ครูประชาสัมพันธ์โรงเรียนในระดับสูง ทุกด้าน ยกเว้น

ด้านการดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนภายนอก ที่ต้องการให้โรงเรียนดำเนินการในระดับปานกลางเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่าครูและผู้บริหารมีความต้องการที่จะปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์มากที่สุดในการประชาสัมพันธ์ภายนอกทั้งด้านการดำเนินการและจัดเจ้าหน้าที่ประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ความเพียงพอของงบประมาณ และด้านการวางแผน

ปัญหาการจัดประชาสัมพันธ์มีอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีปัญหาที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญสูงสุด ได้แก่ การที่ครูมีภาระงานมากจนไม่มีเวลาทำงานประชาสัมพันธ์ รองลงมา ได้แก่ ความไม่เพียงพอของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ได้แก่ ด้านบุคลากร ความชัดเจนของนโยบายและแผนงาน การได้รับความร่วมมือจากครู และหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนสื่อมวลชนในท้องถิ่น ปัญหาครูและครูใหญ่ขาดความสนใจเข้าไปในระบบการประชาสัมพันธ์ ทำให้ไม่สามารถเลือกวิธีการและระบบประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม ขาดมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น

การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนขนาดต่าง ๆ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ส่วนใหญ่มีสภาพการแก้ปัญหาและความต้องการคล้ายกัน สภาพโดยส่วนรวมของเขตการศึกษา 1 แตกต่างกันไปในรายละเอียด ดังนี้

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แม้จะมีสภาพโดยรวมคล้ายคลึงกับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา 1 แต่มีสภาพการดำเนินการจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและมีค่าเฉลี่ยของระดับความคาดหวังสูงเท่ากับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทำให้มีการแก้ไขปรับปรุงการประชาสัมพันธ์มาก โดยเน้นในด้านการมีบุคลากรทางการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับหน้าที่และสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพได้ การดำเนินการเผยแพร่ความรู้และผลงาน รวมทั้งการประชุมผู้ปกครอง ครู นักเรียนด้วย นอกจากนี้ยังมีปัญหาระดับสูงอีก ได้แก่ ด้านงบประมาณ การวางแผน การขาดบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านการประชาสัมพันธ์นอกจากนั้นยังมีปัญหาอื่น ๆ ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานเหมือนส่วนรวมมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และระดับความคาดหวังใกล้เคียงกับสภาพรวมมาก โดยมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงทั้งหมด ยกเว้น การที่ครูมีภาระงานมากจนไม่สามารถทำงานประชาสัมพันธ์ได้ซึ่งมีปัญหามากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สภาพการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับสภาพโดยรวม ทั้งเขตการศึกษา 1 แต่ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก เกือบทุกข้อ ทั้งสภาพการ

ดำเนินการจริงและสภาพที่คาดหวัง ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นมีเล็กน้อยคือในด้านการวางแผน ความเพียงพอของงบประมาณ ความสามารถของครูประชาสัมพันธ์ความเป็นปัจจุบันของสื่อ และการประเมินผล

สุภัทรา ไผ่แก้ว (2532:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้

- 1.1 กิจกรรมของนักเรียนและกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสพิเศษต่าง ๆ
- 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ศิษย์เก่าต่อครูและโรงเรียน
- 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ และกลุ่มอิทธิพลในชุมชนกับโรงเรียน

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน

1.6 เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และช่องทางต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

มงคล เดชวรรณ (2534:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ตั้งแต่ ด้านการวิจัย - การรับฟัง ด้านการวางแผน การตัดสินใจ ด้านการสื่อสาร - การปฏิบัติ ด้านการประเมินผล เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าการตรวจวิเคราะห์ติดตามข่าวลือทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางการศึกษาจากสื่อมวลชน การจัดทำมีกล่องหรือตู้รับความคิดเห็นจากครู - อาจารย์ นักเรียนและประชาชน อยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำเอกสารข่าวประจำวันเผยแพร่ต่อบุคคลภายในและภายนอก การประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงการส่งภาพข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาเผยแพร่ทางสื่อมวลชน การจัดทำมีศูนย์รวบรวมข่าวทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดทำสื่อวีดิทัศน์แนะนำโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกันสำหรับกระทรวงที่มีการปฏิบัติดีน้อยที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีโทรทัศน์

ปัญหาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ในรายละเอียดพบว่า ประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าข้อที่เป็นปัญหาค่อนข้างมาก ได้แก่ การจัดทำสื่อวีดีโอแนะนำโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียง การจัดทำเอกสารข่าวประจำวันเผยแพร่ต่อบุคคลภายในและภายนอก การจัดศูนย์ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เป็นสัดส่วน เมื่อเปรียบเทียบตามสภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่าง ๆ กัน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ด้านกวางแผนการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กมีสภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกันแล้ว พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กในทุกด้าน ส่วนทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับประชาสัมพันธ์โรงเรียน ที่มีต่อปัญหาและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็กในทุกด้าน จึงสรุปได้ว่า ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับประชาสัมพันธ์ ที่มีต่อสภาพปัญหาและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งเป็นรายด้านและภาพรวม

ยกลิทธิ วงศ์มันักิจการ (2534 :บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูฝ่ายสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้

1.1 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ศิษย์เก่าต่อครูและโรงเรียน .

1.2 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

1.3 กิจกรรมของนักเรียนและกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

1.4 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน

1.5 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมผู้ปกครอง ครู สมาคมศิษย์เก่า สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ และกลุ่มอิทธิพลในชุมชนกับโรงเรียน

1.6 เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และช่องทางต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

นิเทศ จันทमुख (2541:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กาฬสินธุ์ดำเนินการอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แต่อย่างไรก็ตามวิทยาลัยก็ยังประสบปัญหาบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ จึงสมควรระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับการควบคุมไปกับการพัฒนาบุคลากร ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สุวรรณ ชองทอง (2541:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำคือ ด้านการประสานงานประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น และเอกชน ด้านการตรวจสอบสรุปข่าวที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือความเสียหายแก่หน่วยงาน ด้านการติดตามทำข่าว บันทึกภาพ บันทึกเสียงการอบรมสัมมนาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการเป็นศูนย์กลางเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงาน ด้านการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และด้านสรุปผลการติดตามผลการประชาสัมพันธ์ในรอบเดือนและรอบปี

2. การได้รับสื่อจากหน่วยงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ระดับน้อย 2 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำคือ สื่อทางด้านการพิมพ์ สื่อทางด้านโสตทัศนศึกษา และสื่อทางด้านสื่อสารมวลชน การได้รับสื่อจากหน่วยงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อคือ ข่าวสารจากครูในโรงเรียน จากคณะกรรมการโรงเรียนและจากผู้ใหญ่บ้าน ระดับน้อย 2 ข้อคือ วิทยุสื่อสาร และโทรศัพท์

ประภาพรรณ ป่าพรม (2542:บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนครผลการวิจัยพบว่า

1. ครู อาจารย์โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยภาพรวมเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครู-อาจารย์โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และมีการดำเนินงานด้านการประเมินผลการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง โดยมีรายชื่อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากหรือระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้านดังนี้

แผนงานการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบไว้ชัดเจน มีคณะกรรมการรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และหลักฐานการดำเนินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนเพื่อการประเมินและกำหนดบุคลากรรับผิดชอบในการสำรวจข้อมูลการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2. ครู อาจารย์ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานมากกว่าครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก

วินัย เปี่ยมลาภโชติกุล (2542:บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนมผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบดังนี้

การจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนและศิษย์เก่า การจัดกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่างๆ การจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลและสมาคมต่างๆ กับบุคลากรในโรงเรียน และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชน และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาพบว่า สถานะภาพและขนาดโรงเรียนไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์

ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหา ในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมพบว่า การจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ กีฬานันทนาการให้จัดบ่อยขึ้น จัดกิจกรรมที่สร้างเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ประสานงาน และส่งข่าวสารให้ทั่วถึง จัดกิจกรรมของสมาคมศิษย์เก่าเป็นประจำทุกปี ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ออกเยี่ยมบ้านพบปะผู้ปกครอง เชิญบุคคลและสมาคมต่างๆ ให้นักเรียนเป็นผู้วางแผนดำเนินการจัดกิจกรรม โดยครูเป็นผู้แนะนำในการจัดงบประมาณดำเนินการให้เพียงพอ

ไพศาล นันทะแสน (2542:บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 10 ผลการศึกษาปัญหาพบว่า

1. บุคลากรฝ่ายงานประชาสัมพันธ์ โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพมีระดับปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยส่วนรวม และเป็นรายด้าน ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีรายชื่อที่เป็นปัญหา ระดับมากหรือปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาของจังหวัดคือการจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ไม่ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นปัญหาในระดับปานกลางด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานอื่นและเอกชนคือเครื่องมือที่ใช้ในการประสานงานไม่ทันสมัย ด้อยประสิทธิภาพเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตรวจสอบสรุปข่าวสารประสิทธิภาพเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดทำเอกสารเพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงาน วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพออยู่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการติดตามข่าวบันทึกภาพ บันทึกเสียงการอบรมประชุมสัมมนาคือพาหนะที่ใช้ติดตามทำข่าว บันทึกภาพ บันทึกเสียงอบรมประชุมสัมมนาไม่เพียงพอเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ด้านการเป็นศูนย์กลางเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงาน คือ เครื่องมือดำเนินการเผยแพร่ข่าวสาร และการจัดเก็บเอกสารของ

ศูนย์ยังไม่เป็นระบบ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสรุปผลการติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ในรอบปี คือ การรวบรวมข่าวสารข้อมูลเพื่อสรุปไม่ครอบคลุมถึงระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการดำเนินงานอื่นๆที่ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดมอหมาย คือ ขาดการสรุปรายงานผลที่ได้รับมอบหมายเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 10 ด้านการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ให้วางแผนการประชาสัมพันธ์ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการสำรวจข้อมูลต่างๆจากทุกฝ่าย ด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานอื่นและเอกชน ให้หัวหน้าหน่วยงานมีโอกาสวางแผนร่วมกัน และเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องมือประชาสัมพันธ์ด้านการตรวจสอบสรุปข่าวที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือความเสียหายให้แก่หน่วยงาน ให้ความอิสระในการติดตามข่าวมากขึ้น ด้านการจัดทำเอกสาร เพื่อประกอบการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานและด้านการติดตามทำข่าวบันทึกภาพ บันทึกเสียง การอบรมประชุมสัมมนาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดให้จัดหาเครื่องมือและงบประมาณให้เพียงพอ เหมาะสม ด้านการเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงาน ควร มีห้องปฏิบัติการประชาสัมพันธ์หน่วยงานโดยเฉพาะ ด้านการสรุปผล การติดตามผลการประชาสัมพันธ์ในรอบเดือน รอบปี ควรมีการติดตามกำกับ และประเมินผลรายงานอย่างเป็นระบบ ด้านการดำเนินงานอื่นๆ ที่ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดมอหมาย ควรมอบหมายงานบางประเภทให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร

2. ผู้บริหารงานประชาสัมพันธ์และผู้ปฏิบัติการประชาสัมพันธ์มีระดับปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 10 โดยส่วนรวม และรายด้านทั้ง 8 ด้านไม่แตกต่างกัน

อภิรดี อามาตย์ทัศน์ (2542 :บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษามีความเห็นโดยรวมว่า มีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติมากในการเสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับ ส่วนด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติในระดับปานกลางและความคิดเห็นของหัวหน้าประชาสัมพันธ์โดยรวม พบว่า มีการดำเนิน

งานประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลางเช่นกัน เรียงจากค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้ การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย การเสนอโครงการปฏิบัติตามลำดับขั้น การเผยแพร่ระเบียบ ข่าวสาร ข้อบังคับคำแนะนำ คำชี้แจง ประกาศให้ครู อาจารย์ในสถานศึกษาทราบ การรวบรวมข่าวสาร ข้อคิด ระเบียบของสถานศึกษาแจ้งให้นักเรียนนักศึกษาทราบ การรับผิชอบ ต่อศูนย์การติดต่อภายในและภายนอกสถานศึกษาการรายงานผลการปฏิบัติตามลำดับขั้น การประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นส่วนราชการสถานศึกษาอื่นๆ และสื่อมวลชน เพื่อการประชาสัมพันธ์ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นของผู้ช่วยงานประชาสัมพันธ์พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงานประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

2. ปัญหาในด้านการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมว่า มีปัญหาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในระดับน้อย ขณะที่หัวหน้างานประชาสัมพันธ์มีความเห็นโดยรวมว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นปัญหามากในเรื่อง การนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษามาใช้ในการประชาสัมพันธ์น้อย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และงบประมาณด้านประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ การติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง ส่วนผู้ช่วยงานประชาสัมพันธ์มีความคิดเห็นโดยรวม พบว่ามีปัญหาระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหามาก ในเรื่องการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการประชาสัมพันธ์มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ

Olson, Wade Robert (1990:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 4 รัฐด้านตะวันตกกลาง โดยผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาในด้านประสิทธิผลของการปฏิบัติงานซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ระดับอำเภอ จำนวน 25 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่มโรงเรียนมีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอัตราเฉลี่ยด้านประสิทธิผลของการปฏิบัติในลักษณะกลุ่มสูงกว่า ผู้บริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาและพบว่าสิ่งที่ก่อให้เกิดผลในการปฏิบัติมากที่สุดคือ การประชุมผู้ปกครอง ครูและ การแจกคู่มือในขณะที่โรงเรียนใช้วิธีพิมพ์เอกสารของโรงเรียนใช้น้อยที่สุดและยังพบว่าการประชุม สัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ วิธีการเปิดบ้านให้ชม (Open House) ซึ่งหมายถึง การจัด โครงการเยี่ยมโรงเรียน โดยเชิญผู้ปกครองเข้ามาชมกิจการของโรงเรียนในรอบปี ในขณะที่มีวิธีที่มี ประสิทธิภาพน้อยที่สุด ได้แก่ การตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และการจัดรถประชาสัมพันธ์

Maher, James William (1997:151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการประชา สัมพันธ์สำหรับนักบริหารการศึกษาใน 50 รัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งศึกษาหลักสูตร พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ทางการศึกษา ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นตัวสะท้อนงานในทางการประชา สัมพันธ์ทางการศึกษาเท่านั้น แต่ยังช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักบริหารการศึกษาเพื่อเตรียมตัว ที่จะเป็นนักบริหารการศึกษาระดับสูงขึ้นไป โดยได้มีการสำรวจตรวจสอบธรรมชาติ และขอบเขต การนำมาใช้ของหลักสูตรรูปแบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเกือบทั้งหมดของสมาคมประชา สัมพันธ์นานาชาติ(NSPRA) เพื่อที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง กระบวนการโครงสร้างที่เป็นรูปแบบ ที่ยอมรับกันง่ายขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. การตอบคำถามของผู้บริหารการศึกษาเป็นผลสะท้อนที่ช่วยสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ การประชาสัมพันธ์ว่าควรจะประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. สมาชิกภาพของ NSPRA มีความพยายามที่ไม่ดีเท่ากับผู้บริหารการศึกษากลุ่มอื่นๆ
3. ผู้บริหารทางการศึกษาบอกได้ไม่ดีมากนักในจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของ NSPRA
4. ผู้บริหารการศึกษาไม่คุ้นเคยกับหลักสูตรการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของ NSPRA
5. หลักสูตรการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียนวิธีนี้เป็นการศึกษาที่มีความ แม่นยำละเอียดประูประัง และสมบูรณ์ที่สุด
6. หลักสูตรการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของ NSPRA เป็นตัวนำเสนอเริ่มแรกที่ดีเยี่ยมที่ พยายามในการเข้าสู่มาตรฐานการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
7. หลักสูตรการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์วิธีนี้เป็นการศึกษา ที่มีความสมบูรณ์ แบบมากกว่าหลักสูตรการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของ NSPRA

ปัจจัยพื้นฐานที่พบจากการศึกษาเรื่องนี้ซึ่งได้รับการยืนยันจากผู้วิจัยพบว่า

1. NSPRA ปิดกั้นการเข้าร่วมการเป็นสมาชิกของผู้บริหารทางการศึกษาองค์กรอื่น
2. NSPRA ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในการประชุมในระดับก่อนมัธยมศึกษา
3. NSPRA ควรจะขยายการให้บริการการข้อมูลและรายการไปสู่ระดับก่อนมัธยม ศึกษา

4. ผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนควรได้รับการศึกษาเรื่องราวของมนุษย์พอๆ กับด้านเทคนิค
5. กระบวนการประชาสัมพันธ์ควรได้รับการรับรองจากผู้บริหารการศึกษาทั้งหมด
6. NSPRA และผู้บริหารการศึกษาควรนำการพัฒนา รูปแบบหลักสูตร โดยการศึกษาวิธีนี้มาใช้
7. รูปแบบหลักสูตรควรได้รับการทดสอบภาคสนามโดย NSPRA และผู้บริหารการศึกษา

Crawford, Chery Saunders (1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์งานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลของรัฐเทกซัส โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพื่อค้นหา

1. วิเคราะห์งานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสำหรับขนาดอันไกล (0-5 ปี) และสำหรับขนาดอันไม่ไกลเกินไป (10-20 ปี)
2. การมีวิสัยทัศน์ ในการนำเอกลักษณ์วิธีการประชาสัมพันธ์มาเป็นเครื่องมือในการเป็นผู้นำ
3. ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลของรัฐเทกซัส ได้มองเห็นบทบาทหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ของพวกเขาอย่างไร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้การสนับสนุน อุปถัมภ์ จากเอกชน มวลชน แก่ผู้บริหาร

กลุ่มเดลไฟของผู้เชี่ยวชาญ (Delbec. 1975) ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการการวางแผนของสถาบันการบริหารการเป็นผู้นำที่มหาวิทยาลัย ได้ถูกเลือกให้จัดเตรียมงานประชาสัมพันธ์ที่เขาเห็นว่ามีค่าอันจะขาดเสียไม่ได้ของผู้บริหาร โรงเรียนรัฐบาลรัฐเทกซัส

การศึกษานี้ถูกออกแบบเพื่อก่อให้เกิดความเป็นเอกฉันท์ทางความคิดเห็นบนความคาดหวัง สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนรัฐบาลรัฐเทกซัสที่เกี่ยวข้องถึงการประชาสัมพันธ์ มุ่งสู่ศตวรรษหน้า กลวิธีเดลไฟได้ศึกษาวิจัยวิธีการนี้ แยกระบบ ตัวอย่างและสาขาวิชา บอกการลงความเห็นของกลุ่มด้วยคำถาม ตลอดจนชุดแบบสอบถามกลุ่มเดลไฟระบุ 110 งานวิเคราะห์การประชาสัมพันธ์ ซึ่งถูกแยกเป็น 12 ประเภท คือ ชุมชน โรงเรียนกนินนอน โรงเรียน การปกครอง โรงเรียนการเงิน การคลัง หลักสูตรและการสอน เทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม วิชาการสอน สื่อสารมวลชน และการตลาด

ทักษะการสื่อสารของผู้เชี่ยวชาญอย่างถึงตลอด เพราะเป็นมูลฐานเพื่อความสำเร็จของผู้บริหารรัฐบาลเทศชัส กลุ่มเดลไฟสะท้อนให้เห็นข้อความที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการหาเหตุผลในการแนะนำสุดท้าย การศึกษาเดลไฟมุ่งหวังให้ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาล ได้พัฒนาและผนวกทักษะการประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์อันเป็นเครื่องมือการเป็นผู้นำ สร้างความเข้าใจโปรแกรมการประชาสัมพันธ์ในเขตของเขาเอง

ฉะนั้นในการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยจึงใช้เอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาเป็นแนวคิดในการวิจัย โดยใช้กรอบแนวคิดพื้นฐานในการจัด กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนของ นพพงษ์ บุญจิตตราคุลย์ ใน 7 ด้านคือ

1. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในโรงเรียน
2. . กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
3. . กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า
4. . กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง
5. . กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพ
6. . กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
7. . กิจกรรมการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน